Palæoklimatologi

Af Lennart Kiil

Årringe i en gammel træstamme ved Aztec Ruins i New Mexico. Årringenes bredde viser, hvordan vejret var de år, træet voksede. Den metode kaldes dendrokronologi.

Michael Gäbler. CC BY 3.0. Wikimedia Commons.

Studiet af fortidige klimaforhold på Jorden.

Viden om fortidige klimaændringer, og hvilke faktorer der forårsagede dem, hjælper forskerne til bedre at forstå nutidens klimaændring. Klimaforskerne har en række sofistikerede instrumenter og satellitter til at studere de aktuelle klimaforhold.

Men disse er ikke brugbare for palæoklimatologer. For at studere klimaændringer gennem hele Jordens historie, er der behov for andre metoder. Eftersom pålidelige temperaturaflæsninger kun går nogle få hundreder år tilbage, en brøkdel af Jordens historie, bruger palæoklimatologer indikatorer, kaldt proxier, til at skabe en temperaturoptegnelse. Disse inkluderer iskerner, pollen fra planter, årringe, fossiler og

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

koraller. Palæoklimatologer er ikke blot interesserede i at konstruere en temperaturoptegnelse over fortiden. De undersøger også andre klimaafhængige faktorer såsom nedbør (regn, sne osv.) og vegetation.

Gennem palæoklimatologien ved vi, at klimaet på Jorden til tider har været både varmere og koldere end i dag. Jorden har endog sandsynligvis været varmere end den er nu i det meste af dens levetid, med ingen eller små iskapper. Mulige årsager til langtidsvariationer (millioner af år) i Jordens klima inkluderer bevægelse af kontinentalplader og ændringer i solaktivitet. Efterhånden som der forskes yderligere, og temperaturoptegnelserne bliver mere nøjagtige, vil videnskabsfolkene være i stand til at lave mere pålidelige forudsigelser om fremtidens klima på Jorden.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/palæoklimatologi

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Palæoklimatologi". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/palæoklimatologi, hentet 11. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node